

**VLAAMSE COMMISSIE
ONROEREND ERFGOED**

Herman Teirlinckgebouw
Havenlaan 88, bus 23
1000 Brussel

Aan de heer Geert Bourgeois
Minister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Buitenlands Beleid
en Onroerend Erfgoed
Martelaarsplein 19
1000 Brussel

uw bericht van
23 november 2018

uw kenmerk

ons kenmerk
VCOE – 2019 007

bijlagen
/

vragen naar / e-mail
Tinka Lembrechts
tinka.lembrechts@vlaanderen.be

telefoonnummer
02/553 84 25

Datum
14 februari 2019

Betreft: Adviesvraag voorlopige bescherming Gent architectenwoning Louis Hagen

Geachte,

De Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed ontving op 23 november 2018 uw adviesvraag over de voorlopige bescherming als monument van architectenwoning Louis Hagen, gelegen Nijverheidskaai 43 in Gent. De adviesvraag verduidelijkt dat de adviestertermijn 60 dagen bedraagt en dat indien geen (tijdig) advies wordt ontvangen, het advies wordt geacht gunstig te zijn. Gelet op het eindejaarsreces en de vernieuwing van de mandaten van de commissieleden, komt de commissie met voorliggend advies zo snel mogelijk tegemoet aan deze adviestertermijn. De commissie vraagt maximaal met de bemerkingen uit dit advies rekening te houden.

De commissie stelt vast dat voorliggende bescherming voortvloeit uit de herinventarisatie van het naoorlogs bouwkundig erfgoed in de regio Gent. In dit kader werden reeds diverse architectenwoningen voor bescherming voorgedragen. Met betrekking tot de architectenwoning Hagen vindt de commissie het positief dat voor de evaluatie van de erfgoedwaarden werd uitgegaan van de criterianota 'de eigen woning van architecten'. De commissie stelt vast dat het beschermingsvoorstel uitgebreid ingaat op het oeuvre van de architect, diens ontwerpprincipes en de ontwerpfilosofie van het bureau BARO, maar dat vergelijkend onderzoek van de architectenwoningen in Vlaanderen nog niet beschikbaar is. Het ontwerp wordt tevens geduid in relatie tot diverse nationale en internationale voorbeelden waarbij gelijkaardige principes van het brutalisme werden gehanteerd.

De commissie erkent de architecturale waarde van de architectenwoning Louis Hagen. De commissie wijst wel op de storende visuele impact van het nieuwe dakvolume. Door zijn omvang verstoort dit volume de visuele beleving van de architectenwoning. Aangezien het later toegevoegde volume in

houtskeletbouw (strikt genomen) reversibel is, acht de commissie de eigenlijke architectenwoning niet aangetast en gaaf bewaard en kan zij de bescherming ondersteunen.

De commissie kan zich tevens vinden in de beheersvisie voor het te beschermen monument. De commissie vraagt in de beheersdoelstellingen wel nog aan te vullen hoe moet worden omgegaan met de latere aanpassingen in het interieur. Het gaat om een aantal wijzigingen met beperkte impact op de ruimtewerking: het opsplitsen en afsluiten met een deur van de ruimte op het laagste niveau, het toevoegen in de living van een raam tot de hoger gelegen slaapkamer en het voorzien van een glazen deur bij de badkamer.

Wat de toelatingsplichten betreft, merkt de commissie op dat deze niet geheel overeenstemmen met de toelatingsplichten die voorgesteld worden voor gelijkaardige beschermingen. De commissie vraagt daarom in toelatingsplicht 5° a) tevens te verwijzen naar ondergrondse nutsvoorzieningen en leidingen, aan toelatingsplicht 6° een punt toe te voegen inzake het uitvoeren van werken die de planindeling van het interieur wijzigen en verder een toelatingsplicht op te nemen inzake de aanmerkelijke reliëfwijziging van de bodem.

Tot slot merkt de commissie op dat in het inhoudelijk dossier veelvuldig wordt verwezen naar andere realisaties van Hagen. Het is evenwel onduidelijk of hiervoor ook beschermingsvoorstellen zullen worden uitgewerkt. De commissie vraagt dit te verduidelijken.

Op basis van bovenstaande argumentatie en opmerkingen geeft de commissie een voorwaardelijk gunstig advies voor de voorlopige bescherming als monument van architectenwoning Louis Hagen. De commissie vraagt werk te maken van vergelijkend onderzoek van de architectenwoningen in Vlaanderen en de toelatingsplichten aan te vullen.

Namens de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed,
Met vriendelijke groeten,

Michiel Deweydt
voorzitter